

Zahvala Jureta Volčjaka

Spoštovani,

ponavadi sem kratek, danes pa bom prekršil navado in bom dva do tri stavke daljši.

Ob prejemu Aškerčevega priznanja se zahvaljujem Arhivskemu društvu Slovenije, še posebej pa predlagateljem, ki so opazili moje delo zlasti na področju objavljanja virov. Nagrada mi daje potrditev, da sem na pravi poti. Pričakujete lahko, da bom na tem področju dejaven tudi v prihodnje. Objavljanje virov sicer ni lahek posel, dobrodošla je vsaka objava vira, ki pomeni nov prispevek k zapolnitvi vrzeli, ki je na Slovenskem v primerjavi s sosednjimi deželami žal precej velika.

Zahvaljujem se tudi Avstrijski akademiji znanosti na Dunaju in Nemški akademiji znanosti v Mainzu ter kolegoma iz Nemčije, ki sta pripomogla, da je knjiga regestov cesarja Friderika III., na katero so raziskovalci doma in tujini nestrpno čakali, končno le ugledala luč sveta.

Skratka, še enkrat hvala.

Jure Volčjak

Imenovanje prof. dr. Ignacija Vojeta za častnega člana Arhivskega društva Slovenije – utemeljitev

Prof. dr. Ignacij Voje, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani in dopisni član HAZU, sodi med zgodovinarje z zelo tesnim stikom s svetom arhivov in arhivskih gradiv. Njegov znanstveni opus temelji na večdesetletnem raziskovalnem delu v arhivih, sploh v dubrovniškem državnem arhivu. V slednjem je v letih 1954–1988 proučeval starejše gradivo za dubrovniško in regionalno politično, gospodarsko ter družbeno zgodovino. Arhivskim fondom, ki so povezani z dubrovniško poznosrednjeveško kreditno trgovino, s tamkajšnjim pomorstvom in z drugimi vidiki gospodarskega življenja, je dobesedno namenil leta efektivnega časa. Ta čas je bil prežet s tesnimi stiki s tamkajšnjimi arhivisti, z učenjem, debatami, skupnim prebiranjem težkih pasusov in predvsem s sodelovanjem v dobro zgodovinske znanosti in arhivske stroke. Njegova znanstvena in druga dela tako preveva globoko spoštovanje do arhivov in varuhov arhivskega gradiva. Eno njegovih zadnjih del, *Starodavni Dubrovnik* (Celjska Mohorjeva družba, Celje 2011), je posvečeno uglednemu dubrovniškemu arhivistu, dr. Zdravku Šundrici, osebi, ki je profesorju Ignaciju Vojetu pomagala ne samo pri njegovem arhivskem delu, ampak tudi pri oblikovanju lastnega odnosa do ustvarjalcev gradiva in njegovih preteklih raziskovalcev, med katere sodita tudi Fran Miklošič in Gregor Čremošnik. Prof. Ignacij Voje v svojih delih nikoli ne pozabi pojasniti številnih okoliščin hrambe in preučevanja arhivskega gradiva, ki ga je proučeval sam ali pa njegovi predhodniki. To ne velja samo za dubrovniško gradivo, ampak tudi za gradivo, shranjeno v slovenskih arhivih, predvsem v Zgodovinskem arhivu v Ljubljani in Arhivu Republike Slovenije.

Prof. Ignacij Voje je bil do upokojitve leta 1993 zelo dejaven in je tesno sodeloval s slovenskimi arhivisti. Do upokojitve je bil član arhivskega društva, od leta 1973 do leta 1980 je bil delegat Filozofske fakultete v svetu Zgodovinskega arhiva v Ljubljani. V letih 1980 in 1981 je bil član strokovne komisije za arhivistiko pri področni raziskovalni skupnosti za humanistične in zgodovinske vede. Kot univerzitetni profesor je redno spremljal dejavnosti Arhiva Republike Slovenije: razstave in predstavitve publikacij – z njimi je študente

ne samo seznanjal, ampak jih zanje tudi navduševal. Navduševal jih je tudi za raziskovalno delo v arhivih – za študente zgodovine je tako redno organiziral ogled štetilnih razstav v Arhivu Republike Slovenije in v drugih slovenskih arhivih. Skupaj z dr. Emo Umek je v študijskem letu 1987/88 organiziral »sekcijo mladih zgodovinarjev«, ki se je ob dokumentih izpopolnjevala v Arhivu Republike Slovenije. Delo arhivistov in sodelovanje z arhivi je populariziral tudi drugače – s strokovnimi predavanji za širšo javnost, z javnimi nastopi, v strokovnih razpravah itd.

Prof. Ignacij Voje je Arhivu Republike Slovenije leta 1998 izročil vse mikrofilmsko gradivo in xerox kopije posnetkov arhivskega gradiva iz dubrovniškega arhiva, ki ga je zbral med dolgoletnim raziskovalnim delom. Tako nastali fond je bil dopolnjen 1. julija 2014 s predajo ročnih izpiskov dokumentov iz Državnega arhiva v Dubrovniku, ki so prav tako nastali kot nasledek dolgoletnega raziskovalnega dela. Arhivu Republike Slovenije je predal tudi vse fotokopirane cirilske listine iz dubrovniškega arhiva – »*Cirilski diplomatarij*« –, ki ga je začel urejati prof. dr. Gregor Čremošnik in ga je sam dokončal po njegovi smrti. Z listinami je predal tudi odtise njim pripadajočih pečatov. Zapuščeno gradivo je prvovrsten osebni fond, ki omogoča temeljit vpogled v raziskovalno udejstvovanje in znanstveno delo slovenske historiografije v Dubrovniku. Prof. Ignacij Voje nam je z njim omogočil kontinuiteto znanstvenoraziskovalnega dela – slovenski zgodovinarji, umetnostni zgodovinarji in arhivisti lahko v novih okoliščinah s pomočjo zbranega in zdaj javno dostopnega gradiva v osrednjem slovenskem arhivu spoznavamo svet ljudi najpomembnejšega srednjeveškega in zgodnjenovoveškega regionalnega gospodarskega in kulturnega središča, svet njegovih raziskovalcev in nenazadnje svet tistih, ki so gradivo hranili in ohranili.

Dušan Mlacović

Poročilo o Mednarodni konferenci in okrogli mizi arhivistov Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Vojvodine; Terme Čatež, Slovenija, 15.-16. maj 2014

Arhivsko društvo Slovenije je v času med 15. in 16. majem 2014, v sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije, Hrvatskim arhivističkim udruženjem, Arhivističkim udruženjem/udrugom Bosne in Hercegovine ter Društvom arhivskih radnika Vojvodine, organiziralo Mednarodno konferenco z naslovno temo **Arhivi v kriznih časih**, ki se je odvijala v Termah Čatež.

Z mednarodnimi konferencami (tokrat je bila že sedma po vrsti) se nadaljuje tradicija izmenjave mnenj in pogledov manjšega kroga arhivskih strokovnjakov o določeni temi. Ker se je gospodarska kriza dotaknila tudi arhivov in naših programov in ker zategovanje pasu škodi tudi narodu, smo se odločili, da se na tej konferenci posvetimo prav krizi, ki je prizadela tudi arhive.

Na konferenci je sodelovalo okrog štirideset udeležencev iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije, s prispevki na prej omenjeno tematiko, pa se je predstavilo osem predavateljev.

Po uvodnem nagovoru predsednice Arhivskega društva Slovenije in pozdravih predsednikov arhivskih društev sosednjih držav, je sledil ogled kratkega turističnega črno – belega filma iz obdobja 50. let, ki so ga pripravili v Slovenskem filmskem arhivu, nato pa je sledilo prvo zanimivo predavanje Mitje Čandra, pisatelja in publicista iz Slovenije, z naslovom *Kriza in kultura*. Zatem se je mag. Bojan Cvelfar, direktor Arhiva Republike Slovenije, v svojem predavanju spraševal, ali enačba *Arhivi = kriza?* drži, in na koncu predavanja zaključil, da je